

GŁOS NARODU

NR. 168. — ROK XXXVI.

CZWARTEK

27. CZERWCA 1929.

 REDAKCJA, ADMINISTRACJA i DRUKARNIA KRAKOW, ULICA SW. KRZYZA L. 11.
 KONTO CZEKOWE P. K. O. WARSZAWA 140.055 — KONTO CZEKOWE P. K. O. KRAKOW 401.099.

Przedpłata wynosi:	W Krakowie:		Na całym obsz. Państwa polsk. z przesyłką pocztową	Za granicą	Przedpłata zniziona dla nauczycielstwa i udowozo	Za każdą zmianę adresu dopłata 50 gr.
	z odnośnieniem	bez odnośnienia				
Miesięcznie	6.20 zł.	5.70 zł.	6.20 zł.	9.50 zł.	5.70 zł.	

TELEFONY: REDAKCJA NR. 190. — ADMINISTRACJA NR. 3341. — DRUKARNIA NR. 3344 i 4406.

Walka o wolność prasy... we Francji

Prasa francuska oświadcza się niemal jednomyślnie przeciw noweli do ustawy prasowej z r. 1881, jaką złożyli w Izbie Deputowanych ministrowie. Sprawiedliwości Barthou i spraw wewnętrznych Tardieu. Nawet „Temps“ stale popierający ministrów Poincarégo, nazywa projekt noweli „nie do przyjęcia“ i widzi w nim „powrót do błędów absolutyzmu“, oraz „zapoznanie najbardziej elementarnych zasad, których zawsze bronili republikanie, mający różne opinie polityczne, ale zgodni co do zasadniczego aksjomatu: pod rządem wolnym prasa winna być wolną“.

W czemże to nowela panów Tardieu i Barthou zawiera zamach na wolność prasy?

W tem, że ustanawia dla pewnych przestępstw prasowych orzecznictwo sądów karnych (zawodowych) na miejsce ławy przysięgłych.

Nie należy jednak sądzić, że pp. Barthou i Tardieu pragną naśladować pp. Bartla, Składkowskiego, Makowskiego, Myszowicza i Cara i wprowadzić we Francji coś, co byłoby podobnem do naszych dekretów prasowych. Bynajmniej. Ministrowie francuscy obraziliby się śmiertelnie, gdyby im ktoś zarzucił zamiar wyposażeń władz administracyjnych w prawo konfiskat... O czemś podobnem w kraju, posiadającym najwyższą postawioną prasę, nawet się nie myśli...

W omawianym projekcie chodzi jedynie o to, by władze (a więc sądy, wojsko, Izby prawodawcze, administracja), oraz ministrowie członkowie izb, urzędnicy, obywatele wykonujący mandat publiczny, którzy dotąd musieli ze skargą o obrazę czci lub oszczerstwo zwracać się do sądów przysięgłych, by na przyszłość mogli wnosić ją przed zwyczajny trybunał karny. Osoby te mogą już teraz na podstawie ustawy z roku 1881 zwracać się do trybunału, jeśli obrażone zostały w swym charakterze prywatnym z powodu czynności nieurzędowych; jedynie ich akty publiczne podlegają jurysdykcji ławy przysięgłych. I oto ten ogromnie doniosły wyjątek pragną pp. Barthou i Tardieu znieść, ulegając w tem presji deputowanych i senatorów, którym krytyka prasowa stała się w ostatnim czasie bardzo nieprzyjemną. Punktem wyjścia do kampanii poselskiej przeciw sądom przysięgłych była, zdaje się, afera pani Hanau, za którą poszły podobne afery korupcyjne, w jakie wmieszani byli posłowie. Ci ostatni wolą oczywiście skarżyć dzienniki, podając informacje o ich udziale w aferach przed trybunałem sędziów, których nominacje „trzyma na końcu pióra“ minister sprawiedliwości, niż przed ławą obywatelską, niezależną od nikogo. Cóż dopiero mówić o wypadku, kiedy skarżącemu o obrazę czci byłby np. sam minister... Trudno uważać wszystkich sędziów za Katonów, którzy wyrokując, zapominaliby, że od wyroku, jaki wydadzą, zależy ich awans.

Argumenty te wysuwa m. i. Liga Obywatelska, domagając się utrzymania ustawy z roku 1881, którą nazywa „kartą wolnościową prasy“. „Temps“ przypomina, że przed wejściem w życie tej ustawy za rzą-

dów Prezydenta Mac Mahona w ciągu pięciu miesięcy przedwyborczych (po 16 maja 1877 r.) na 88 procesów o zniewagę władz wydano 87 wyroków skazujących i że Gambetta za słynne oświadczenie pod adresem Prezydenta: se soumettre ou se démettre (trzeba poddać się woli wyborców, albo ustąpić) został skazany na trzy miesiące więzienia i 2.000 fr. grzywny. Sędziowie dopatryli się w tym aforyzmie „groźby“ i „obrazy“... Mac Mahon musiał jednak po wyborach ustąpić, a w dwa lata później Francja obdarzyła prasę wolnością. Tej wolności zawdzięcza Francja rozwój myśli i życia politycznego, podniesienie kulturalne narodu i wzrost jego powagi w świecie. Niewola prasy demoralizuje społeczeństwo, hoduje w niem tchórzostwo, obłudę i głupotę. Żadna republika nie utrzyma się bez wolnej prasy. O tem wiedzą Francuzi i dlatego przeciw zmianom w ustawie z roku 1881 protestują.

A w Polsce? Wobec dekretów z roku 1927 — nawet projekty pp. Barthou i Tardieu wydają nam się nieosiągalną wolnością. ax.

Arytmetyka „mniejwięcej“.

Mowa p. Sławka w Łodzi zawiera m. in. taki ustęp:

„Przyjrzyjmy się, jak wyglądały nasze sejmy przed ostatnimi wyborami w 1928 r. **Mniej więcej** 1/3 — obóz lewicy, oraz **mniej więcej** 1/3 przedstawiciele mniejszości narodowych razem z komunistami“.

Stąd wniosek p. Sławka, że „mniejszości i komuniści byli jęczyczkami u wagi“.

A naprawdę to było tak: W poprzednim Sejmie prawica i centrum liczyły na początku kadencji 257 posłów, a tuż przed zamachem majowym jeszcze 234 głosów, a lewica z mniejszościami stale była w **mniejszości**.

W obecnym zaś sejmie, wybranym za rządów sanacji, prawica liczy 90, BB 130, mniejszości i komuniści 94, a lewica z BBS. 130 głosów, czyli razem dwie ostatnie grupy posiadają **większość**. Teraz więc a nie w poprzednim sejmie komuniści i mniejszości narodowe są jęczyczkiem u wagi.

Min Piłsudski pojedzie do Tergowiste.

Warszawa. (AW.) Jak się AW. dowiaduje, tegoroczny pobyt wypoczynkowy marszałka Piłsudskiego w Rumunii będzie znacznie krótszy niż w roku 1928. Wyjazd Piłsudskiego do Tergowiste, gdzie zamierza zamieszkać tak samo jak w jesieni ubiegłego roku, w willi dra Skupnieńskiego, nastąpić ma krótko po odbyciu się sierpniowego zjazdu legionistów. W celu poczynienia odpowiednich przygotowań, uda się w najbliższych dniach płk. Beck szef gabinetu do Tergowiste.

P. SKIRMUNT U MAC DONALDA.

Warszawa. 26. 6. (Tel. wł.) Poseł Rzplitej przy rządzie angielskim p. Skirmunt był na dłuższej konferencji u Hendersona, ministra spraw zagranicznych w gabinecie Mac Donalda.

Nowy kandydat na króla Afganistanu. zadał klęskę Habibullahowi.

Włodeń, 25. 6. (PAT.) Dzienniki donoszą z Kalkuty, jakoby Nadir Khan miał zaatakować stolicę Afganistanu Kabul. Stacje iskrowe w Kabulu nie funkcjonują od kilku dni. W bitwie pod Cardez stracił Habibullah 8.000 żołnierzy i znaczny materiał wojenny.

Polecamy!

po najtańszych cenach fabrycznych w wielkim wyborze

Linoleum, Ceraty, Dyw 1/2 wełniane i pluszowe Chodniki, Kapy na łóżka, Koce i Pledy, Narzuty, Firanki, Portjery, Chodniki kokosowe, Płaszczki gumowe i impregnowane.

PRZEMYSŁ-LINOLEUM
Kraków, Rynek 10.

Warszawa, Marszałkowska 143. — Bielsko, Wzgórze 20
50 własnych składów.

Dziś początek procesu p. Czechowicza.

Warszawa, 26. 6. (Tel. wł.) Jutro, we środę rozpoczyna się proces b. min. Czechowicza przed Trybunałem Stanu.

Prawdopodobnie już w pierwszym dniu procesu zeznawać będzie marsz. Piłsudski. W poniedziałek powrócił z Paryża min. Składkowski, który był natychmiast przyjęty przez prem-

jera Świtalskiego na dłuższej naradzie.

NARADA MINISTRÓW.

Warszawa, 26. 6. (Tel. wł.) We wtorek odbyła się u premiera Świtalskiego narada, w której brali udział ministrowie: Składkowski, Matuszewski, Niezabytowski, Staniewicz oraz wice-minister Pieracki.

Min. Matuszewski widzi poprawę gospodarczą.

MIMO TO KONIECZNE SĄ OSZCZĘDNOŚCI, A MOŻE NAWET NOWE PODATKI.

Warszawa. (AW.) Dziś o godz. 6-ej popołudniu pod przewodnictwem ministra skarbu Matuszewskiego odbyło się pierwsze od dłuższego czasu posiedzenie Rady finansowej, w którym jako członkowie rady wzięli udział przedstawiciele sfer przemysłowych, finansowych rolniczych i handlowych.

Na posiedzeniu min. Matuszewski wygłosił bardzo obszerną ekspozycję, w której poddał szczegółowej analizie obecną sytuację gospodarczą w kraju. Porównuje sytuację, jaka panowała w kwietniu i maju roku ubiegłego ze sytuacją w okresach analogicznych roku bieżącego i wskazuje na szereg objawów, stwierdzając **systematyczną poprawę**. Obecne położenie gospodarstwa polskiego jest **dość trudne**. Nie mniejszy kryzys jednak przeżywa obecnie sze-

reg państw zachodnich o znacznie silniejszej strukturze przemysłowej niż Polska. W dalszym ciągu min. Matuszewski podkreśla **konieczność przeprowadzenia jeszcze dalej idących oszczędności w gospodarce państwowej**. Być może, że jednak mimo tych oszczędności będzie **konieczność uchwalenia dodatkowego kredytu podatkowego na potrzeby najniezbędniejszego państwa**.

W kołach politycznych stolicy wielkie wrażenie wywarły te ustępy ekspozycji ministra Matuszewicza, w których poddał **on najpochlebniejszej ocenie pracę swego poprzednika b. ministra skarbu Czechowicza**, stwierdzając, iż poprawa w stosunkach gospodarczych jest w głównej mierze dziełem Czechowicza.

Polityczne morderstwo w Nieświeżu.

Warszawa, 26. 6. (Tel. wł.) W Nieświeżu znaleziono w okropny sposób zmasakrowane zwłoki niejakiego M. Tyttonia. Mordercy rozbili ofierze czaszkę, wydlubali oczy i zmiażdżyli klatkę piersiową. **Zachodzi podejrzenie, że morderstwa dokonali komuniści z zemsty za**

zdradę tajemnic partyjnych. Kilkunastu komunistów, przeważnie Rosjan, aresztowano.

MIN. ZALESKI NA KURACJI.

Barcelona. 25. 6. (PAT.) Minister spraw zagranicznych, Zaleski, po zwiedzeniu wystawy w Barcelonie wyjechał wczoraj na kurację do Bagnoles.

